

Vi kan skabe gevinster når vi klimasikrer

- Eller vi kan i det mindste spare penge ved at samtænke

VANDFORVALTER

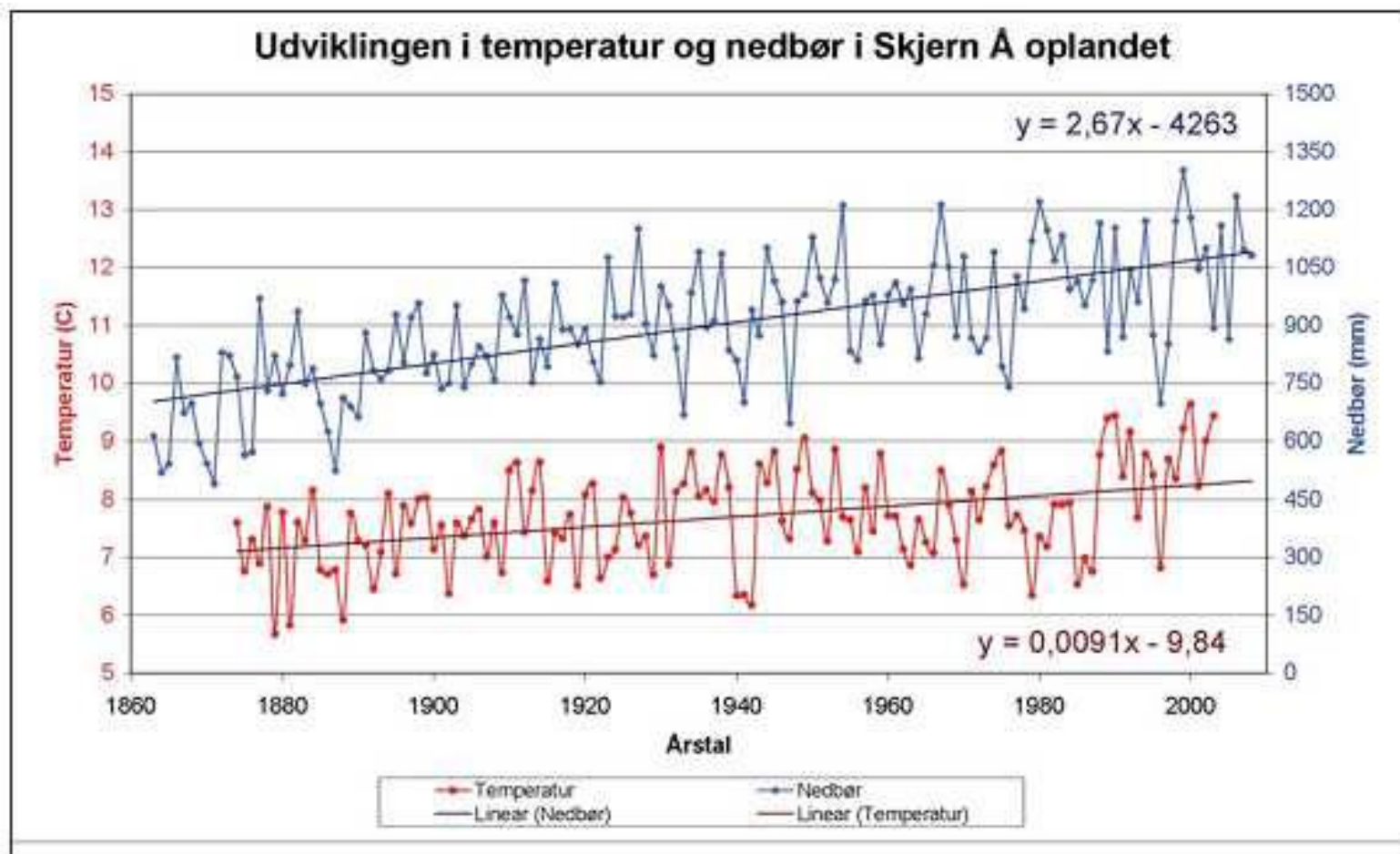
Konference om klimatilpasning i kommunerne
Holstebro, 25.04.2013.
Projektchef Irene Wiborg, VFL

Indhold

- Udfordringen
- Natur og Landbrugskommissionen
- Netværk
- Erfaringer fra caseområder
 - Byens udfordring
 - Landets udfordring
- Forretning, for hvem?

Udfordring: Udvikling i nedbør i Skjern å oplandet

Nedbøren er steget 266 mm på 100 år.

Udordringen II

Flere befæstede arealer og færre arealer der umiddelbart "tåler" oversvømmelser

Vandløb indrettes med højt fokus på natur og miljøhensyn

April 2013

Natur og Landbrug
- en ny start

Vandafledning ift det åbne land – et vigtigt klimatilpasningsværktøj

- Der lægges op til en ny vandløbslov
- Nogle vandløb skal have det primære formål at vand afledes!

(Anbefaling 9 i Natur- og Landbrugskommisionens rapport)

En sammenhængende klimaindsats

- 1. Reduktion af landbrugets drivhusgasemissioner**
- 2. Bedre rammer for klimatilpasning i det åbne land**

Reduktion af landbrugets drivhusgasemissioner

- Øge incitament i landbruget til at fremme indsatsen
- Bl.a. via:
 - Ny emissionsbaseret regulering af husdyrbrug
 - Tilskud til drivhusgasreduktioner via pilot- og demonstrationsprojekter
 - Det kommende Landdistriktsprogram

ANBEFALING 20: BEDRE RAMMER FOR KLIMATILPASNING I DET ÅBNE LAND

Klimaændringerne medfører større risiko for oversvømmelser af byer og boligområder som følge af kraftig regn og skybrud. Indsatsen i forhold til klimatilpasning er påbegyndt, men langt fra færdig. Hverken når det gælder udarbejdelsen af klimatilpasningsplaner i kommunerne eller implementering af EU's oversvømmelsesdirektiv. Det er i den sammenhæng ofte omkostningseffektivt at inddrage nye innovative klimatilpasningsløsninger i det åbne land. Det skal udnyttes bedre. Når det gælder finansiering af klimatilpasning, kan der også gøres en yderligere indsats.

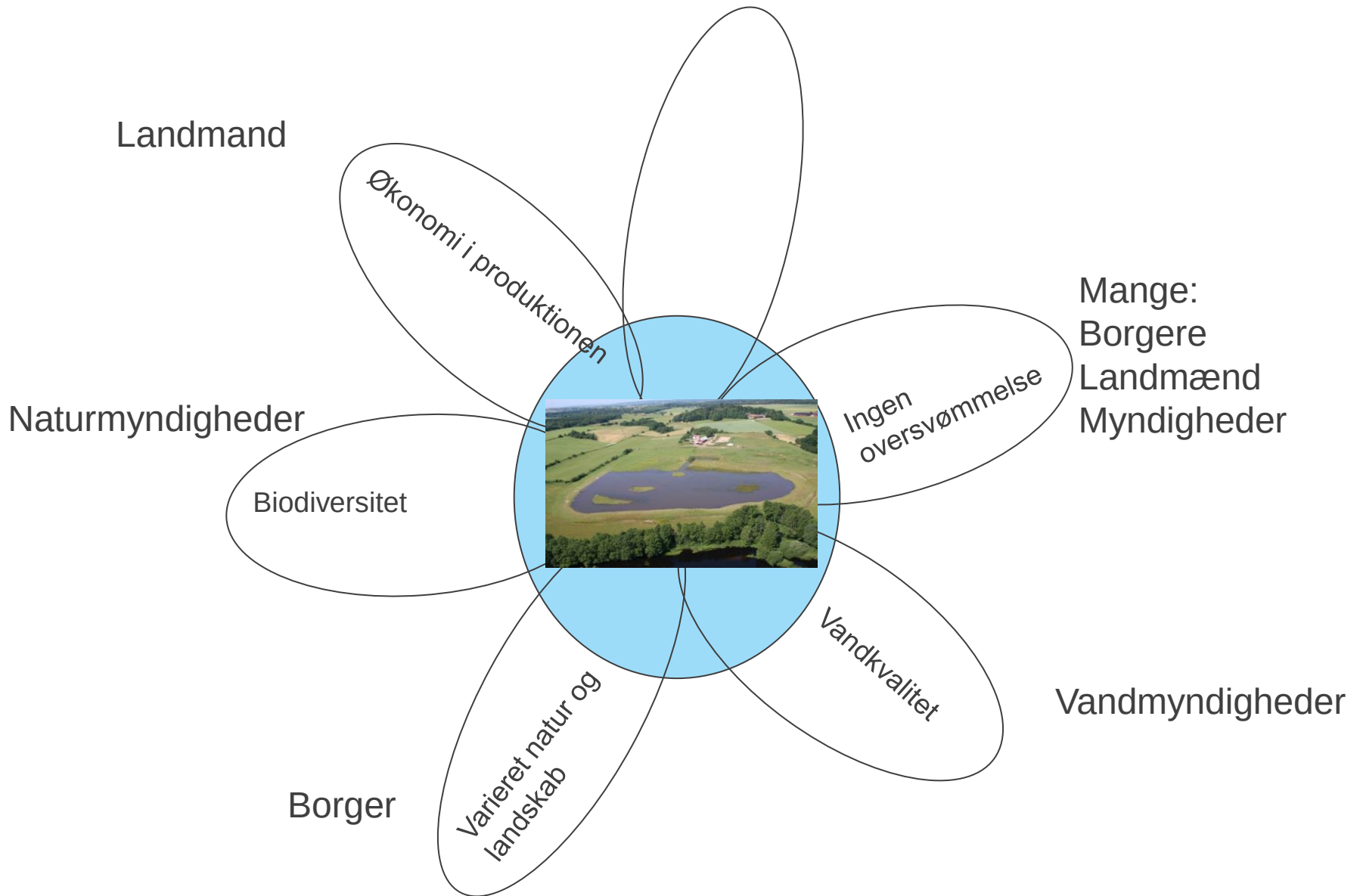
Opfordrer til at indtænke nye innovative klimatilpasningsprojekter i det åbne land

- ☐ Ift. Klimatilpasningsplaner
- ☐ Ift. EU's oversvømmelsesdirektiv

HANDLINGER:

- Stormflod- og stormfaldsordningen udbygges, så der via en afgiftsforhøjelse eller via opsparede midler i ordningen gives mulighed for medfinansiering af forebyggende klimatilpasningsprojekter i det åbne land.
- De nye regler om udvidet takstfinansiering af klimatilpasningsaktiviteter skal sikre maksimal effekt i forhold til kommunernes mulighed for medfinansiering af bl.a. vådområder og tilsvarende projekter, hvis projekterne bidrager til at mindske risikoen for oversvømmelser.
- Lovgivningen skal ændres, så klimatilpasningsprojekter kan gennemføres ved ekspropriation på linje med eksisterende lovhjemmel for naturgenopretning og vandmiljøprojekter.
- For at håndtere udfordringerne for landbrug, natur og skove bør en kommende evaluering og opdatering af den nationale handlingsplan for klimatilpasning, udover nedbør og oversvømmelser, udvides til også at omfatte andre ekstremvejrshændelser, f.eks. tørke og stormvejr, som forventes at få stigende konsekvenser for både naturen og landbruget i Danmark.
- De kommende vand- og Natura 2000-planer bør tage højde for konsekvenserne ved kommende klimaforandringer i målsætninger og indsatsbehov. Det betyder bl.a., at beskyttelsen af arter og naturtyper bør tilpasses de forventede klimaforandringer.

Opfordrer til at bruge integrerende løsninger

Men hvordan finder vi de integrerede, innovative, omkostningseffektive løsninger?

Kræver samspil,
netværk...

Netværket – Landmanden som vandforvalter

- Bringer interessenter og vidensinstitutioner sammen for i fællesskab at afdække de potentielle løsninger, der findes i det åbne land for at afværge og tilpasse til de nye klimaforhold
- Udvikler nye roller og forretningsområder for landbruget, som sammen med nye teknologier kan medvirke i den fremtidige tilpasning til klimaforandringer og herigennem at kunne kontrollere og modvirke oversvømmelser i land og by

Tjek

www.vandforvalter.dk

Fokuspunkter for netværk

- AG1: Forretningsmodeller for landbruget
- AG2: Konsekvenser for landbrug, natur og miljø
- AG3: Regler og love, Vandløbsloven
- AG4: Areal-udpegninger (zonering)
- AG5: Synergi til klimatilpasning og værdikortlægning - Byer og Åbent Land

Og vi analyserer/ drøfter også

- Udvikling i vandføring og drænaflowstrømningen (Eksternværdianalyser – måneds) (BIOS)
- Hvad har ændret vandløbsvedligeholdelse betydet – grødeskæring, mv. (BIOS, ORBICON)
- Dræningens betydning (VFL, AGRO, DHI)
- Betydning af ændret arealanvendelse – f.eks. skovrejsning og befæstningsgrad (GEUS)
- Opmagasinerer af vand (DHI, GEUS, ORBICON – alle laver noget i vore cases).

Konkret udmønter det sig også i faktablade om...

Løsningsmulighed	Virkemåde	Sideeffekter	Ansvarlig institution for udarbejdelse af Faktablad
Etablering af vådområder	Forsinkelse af vandet	NP tilbageholdelse Øget biodiversitet Øget kulstofbinding Rekreative interesser	
Randzoner	Forsinkelse af drænvand	Øge P tilbageholdelse Mindske N udvaskning Kulstofindlejring	
Kontrolleret dræning	Forsinkelse af drænvand	Øger nitratomsætning, Fosfor? Udbytte?	
Skovrejsning	Øget fordampning	Øger biodiversitet Rekreative interesser	
Mini vådområder	Forsinkelse af drænvand	Øger omsætning af nitrat Tilbageholder P	
Valg af afgrøder	Ændrer fordampning og infiltration	Påvirker udbytte	
Kontrollerede oversvømmelser af marker, enge og skove	Forsinker momentant vandløbsvand	Påvirker udnyttelsen	
Ændret grødeskæring	Ændrer vandaflledningsevnen i vandløb	Påvirker biodiversitet	
Ændrede dimensioner på vandløbs skikkelse	Ændrer vandaflledningsevnen	Påvirker biodiversitet	
Markvanding	Ændrer fordampning og vandbalancen	Øge udbytte Mindske	
Opstemninger	Ændrer vandaflledningsevnen	Påvirker vandaflledning	
Sænkning af vandstand i søer og reservoirer	Øget magasineringseffekt	Påvirker skibstrafik Øger resuspension fra bund	
Ændret jordbearbejdning på marker	Ændrer infiltrationskapacitet	Påvirker afgrøder	
Dobbeltprofil i vandløb	Øger afvandingsevnen ved store afstrømninger		
Vandtemperatur og minimumsvandføring	Sænke vandtemperatur i vandløb især ved	Hvis negative, kan der muligvis tænkes i skyggebeplantning	

Og så til spørgsmålet - forretning for hvem!

- Håber, I i klimatilpasningsplanerne vil sikre rum til "Grøn Vækst"
- Kræver villighed til at vi ikke blot taler kompensation!
- Kræver invitation til samspil om at finde win-win løsninger

Netværket vil gerne spille med og spille ind

- Så kom bare med overordnede problemstillinger
- Og så øver vi os i de tre case-områder
- Det bliver en proces ...
- Afsluttende konference den 17. juni 2014